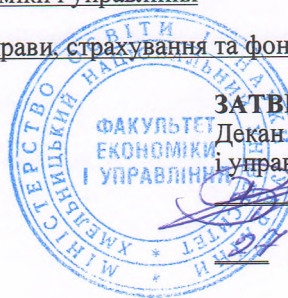

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

08 2024 р.

СІЛАБУС

Навчальна дисципліна **Корпоративне управління в фінансових та нефінансових інститутах**
Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Рівень вищої освіти **другий магістерський**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Фрадинський Олександр Анатолійович
Профайл викладача	https://fbss.khmnu.edu.ua/fradynskyy-oleksandr-anatolijovych/
E-mail викладача(ів)	fradynskyioa@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7126
Навчальний рік	2024-2025
Консультації	Очні: на кафедрі, згідно розкладу консультацій; онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
		Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Курсовий проєкт	Курсова робота	залік	іспит
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
В	Д	4	120	54	36	-	18	-	66	-	-	+	-
В	З	4	120	14	10	-	4	-	106	-	-	+	-

Анотація дисципліни

Дисципліна «**Корпоративне управління в фінансових та нефінансових інститутах**» є однією із фахових дисциплін вільного вибору студента і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування у студентів системи професійних компетентностей (знань і практичних вмінь та навичок) з теоретичних і практичних основ здійснення корпоративного управління у фінансових та нефінансових інститутах.

Завдання дисципліни. Теоретична та практична підготовка студентів фаху з питань: застосування теоретичних аспектів корпоративного управління в практичній діяльності; вивчення еволюції та світового досвіду корпоративного управління; використання основних елементів та принципів корпоративного контролю, механізм його здійснення в діяльності фінансових і нефінансових інститутах; застосування методів оцінки економічної ефективності корпоративного управління; формування системи органів корпоративного управління, принципів їх функціонування та форм підзвітності.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій щодо корпоративного управління; відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для здійснення корпоративного управління; обґрунтувати вибір варіантів корпоративного управління та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів; застосовувати управлінські навички при вирішенні проблем здійснення корпоративного управління в фінансових та нефінансових інститутах.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Теоретичні основи корпоративного управління		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття	4	[1 с.16-28; 2 с.15-34; 9 с.9-17]
2	Теоретичні основи корпоративного управління	Теоретичні основи корпоративного управління	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	4	[1 с.16-28; 2 с.15-34; 9 с.9-17]
3	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4	[2 с.46-78; 3 с.36-44; 5; 8 с.35-42]
4.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття та тестування з Т1.	4	[2 с.46-78; 3 с.36-44; 5; 8 с.35-42]
5.	Учасники корпоративних відносин та органи корпоративного управління		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	4	[2 с.46-78; 3 с.36-44; 5; 8 с.35-42]
6.	Тактичне і стратегічне управління корпораціями	Тактичне і стратегічне управління корпораціями	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	4	[1 с. 101-109; 2 с.44-72; 3 с.57-66; 10 с.81-109]
7.	Тактичне і стратегічне управління корпораціями		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	4	[1 с. 101-109; 2 с.44-72; 3 с.57-66; 10 с.81-109]
8.	Тактичне і стратегічне управління корпораціями	Тактичне і стратегічне управління корпораціями	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття	4	[1 с. 101-109; 2 с.44-72; 3 с.57-66; 10 с.81-109]
9.	Управління корпоративними витратами		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	4	[1 с. 115-126; 2 с.89-99; 4; 6 с.120-139]
10.	Управління корпоративними витратами	Управління корпоративними витратами	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	4	[1 с. 115-126; 2 с.89-99; 4; 6 с.120-139]
11.	Звітність та контролювання в системі		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	4	[1 с.128-141; 3 с.132-142; 7 с.103-119;

	корпоративного управління.				8 с.140-157]
12.	Звітність та контролювання в системі корпоративного управління.	Звітність та контролювання в системі корпоративного управління.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, Підготовка до модульного тестового контролю з тем 1-4	4	[1 с.128-141; 3 с.132-142; 7 с.103-119; 8 с.140-157]
13.	Корпоративна соціальна відповідальність.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	4	[2 с.166-181; 3 с.132-142; 7 с.173-199; 10 с.210-227]
14.	Корпоративна соціальна відповідальність.	Корпоративна соціальна відповідальність.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	4	[2 с.166-181; 3 с.132-142; 7 с.173-199; 10 с.210-227]
15.	Ефективність та якість корпоративного управління.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т47, підготовка до практичного заняття.	3	[3 с.166-181; 6 с.203-234; 9 с.130-148]
16.	Ефективність та якість корпоративного управління.	Ефективність та якість корпоративного управління.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття.	2	[3 с.166-181; 6 с.203-234; 9 с.130-148]
17.	Корпоративні об'єднання.		Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття.	3	[1 с.201-211; 3 с.167-179; 7 с.203-219; 9 с.200-218]
18.	Корпоративні об'єднання.	Корпоративні об'єднання..	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття, підготовка до модульного тестового контролю з тем 5-8	2	[1 с.201-211; 3 с.167-179; 7 с.203-219; 9 с.200-218]

Примітка. * Лекції проводяться щотижня по дві години * Практичні заняття проводяться по чисельнику або знаменнику по дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-osvithogo-proczesu.pdf>, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. Термін виконання практичних завдань та кейсів на практичному занятті вважається своєчасним, якщо здобувач виконав їх на наступному занятті після отримання завдання. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися як для роботи в системі Moodle, так і для доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних занять.

Під час роботи над практичними завданнями та кейсами студент має дотримуватися політики доброчесності, яка викладена у Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://vzia.khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>). У разі виявлення плагіату здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має виконати завдання за новою темою.

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти залежать від структури дисципліни і важливості окремих видів її робіт. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим

контролем; якість виконання, набуття теоретичних знань і практичних навичок перевіряється шляхом вирішення практичних завдань та кейсів. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення та розв'язувати практичні завдання.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна робота		Семестровий контроль (залік)
Усні відповіді (мінімальна обов'язкова кількість оцінок)		Контрольна робота		Тестовий контроль у модульному середовищі		
1	2	3	4	1	2	За рейтингом
VK: 0,5			VK: 0,3		VK: 0,2	

Умовні позначення: VK – ваговий коефіцієнт.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота		Самостійна робота		Семестровий контроль (залік)
Тестовий контроль		Контрольна робота		
1	2	Якість виконання	Оцінка за захист	Підсумковий контрольний захід
VK: 0,6		VK: 0,2		

Умовні позначення: VK – ваговий коефіцієнт

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом (може бути інший варіант). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Відповідність набраних балів за тестове завдання вітчизняній оцінці

Сума балів за тестове завдання	1–10	11–12	13–15	17–20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 20 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі в модульному середовищі Moodle. При отриманні негативної оцінки, тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені у таблиці.

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання	
		Зараховано	Незараховано
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни

F	0,00–1,99	2	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни
---	-----------	---	---

Залік виставляється, якщо середньозважений бал, який отримав студент з дисципліни, знаходиться в межах від 3,00 до 5,00 балів. При цьому за вітчизняною шкалою ставиться «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом кількості балів.

Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Визначте загальні цілі корпоративного управління.
2. Вплив податкової політики на корпоративний сектор держави.
3. Дайте порівняльну характеристику англо-американської, західноєвропейської та японської моделей корпоративного управління.
4. Дайте сутнісну характеристику західноєвропейської моделі корпоративного управління.
5. Дивідендна політика корпорації та фактори, які її визначають.
6. За яких причин існує значна кількість дефініцій корпоративного управління.
7. Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок підготовки і проведення.
8. Злиття та поглинання як форма корпоративного управління.
9. Інтерпретуйте корпоративне управління в широкому та вузькому розумінні.
10. Корпоративні відносини та корпоративні інтереси
11. Міжнародні рейтинги корпоративного управління
12. Мінімізація корпораціями фінансових ризиків.
13. Назвіть ключових учасників корпоративних відносин у японській моделі корпоративного управління.
14. Назвіть основні елементи, що характеризують моделі корпоративного управління.
15. Назвіть основні ознаки та сфери поширення перехідної моделі корпоративного управління.
16. Назвіть основні функції корпоративного управління.
17. Нефінансові корпорації: види та особливості діяльності.
18. Опишіть суб'єктів корпоративного управління, їх особливості та взаємозв'язок інтересів.
19. Основні етапи становлення корпоративного управління в Україні.
20. Основні ознаки корпоративного управління.
21. Передумови виникнення корпоративної форми організації бізнесу.
22. Політика залучення позикового капіталу корпораціями.
23. Політика формування власного капіталу корпораціями.
24. Поняття корпоративних фінансів.
25. Поняття корпоративної соціальної відповідальності та особливості її здійснення в Україні і світі.
26. Поняття та функції корпоративної культури.
27. Розкрийте поняття та роль стейкхолдерів в корпорації.
28. Розподіліть елементи корпоративного управління на зовнішні та внутрішні.
29. Система корпоративного контролю.
30. Сутність корпоративного управління.
31. Сутність, мета, основні напрями та форми державного регулювання корпоративного сектору.
32. У чому полягає особливість структури володіння акціями і контролю над корпорацією в англо-американській моделі корпоративного управління?
33. Управління організаційно-економічним розвитком корпорації.
34. Фінансове посередництво в системі корпоративного управління.
35. Фінансові інститути в системі корпоративного управління.
36. Фінансові корпорації: види та особливості діяльності.
37. Формування капіталу корпорації.
38. Який тип контролю над корпораціями використовується в інсайдерській та аутсайдерській системах корпоративного управління?
39. Які дії потребують схвалення акціонерами в німецькій системі корпоративного управління?
40. Які організаційні механізми використовуються в процесі корпоративного управління?

Рекомендована література

Основна література

1. Балабаниць А.В., Горбашевська М.О., Кислова Л.А., Мацука В.М. Корпоративне управління: навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2019 234 с.
2. Бондар-Підгурська О.В., Глебова А.О. Ділове адміністрування (Корпоративне управління): навч. посібник. Кондор : Видавництво Ліра-К, 2017. 487 с.
3. Маляр Д.В. Корпоративне управління: опорний конспект лекцій. Дніпро. УМСФ, 2019. 288 с.
4. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки : Закон України від 27.07.2022 р. № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>. (дата звернення: 09.01.2024).
5. Про акціонерні товариства : Закон України від 27.07.2022 р. № 2465-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>. (дата звернення: 09.01.2024).

Додаткова література

6. Андрушків Б., Черничинець С. Корпоративне управління : навч. посіб. Київ : Кондор, 2011. 528 с.
7. Довгань Л.Є., Малик І.П., Шкробот М.В. Корпоративне управління : навчальний посібник. Київ : НТУУ «КПІ», 2016. 371 с.
8. Задихайло, Д. М., Кібенко О.Р., Назарова Г.В. Корпоративне управління. : навч. посіб. Харків : Еспада, 2013. 688 с.
9. Сергійчук С.І. Корпоративне управління : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2016. 228 с
10. Швець Ф.Д. Корпоративне управління : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 320 с.

Розробник

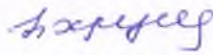
к.е.н., доцент, старший науковий співробітник
Олександр ФРАДИНСЬКИЙ

Погоджено
Гарант ОПП

к.е.н., доцент Інна ДОЦЕНКО

Завідувач кафедри фінансів,
банківської справи, страхування
та фондового ринку

д.е.н., професор Ніла ХРУЩ